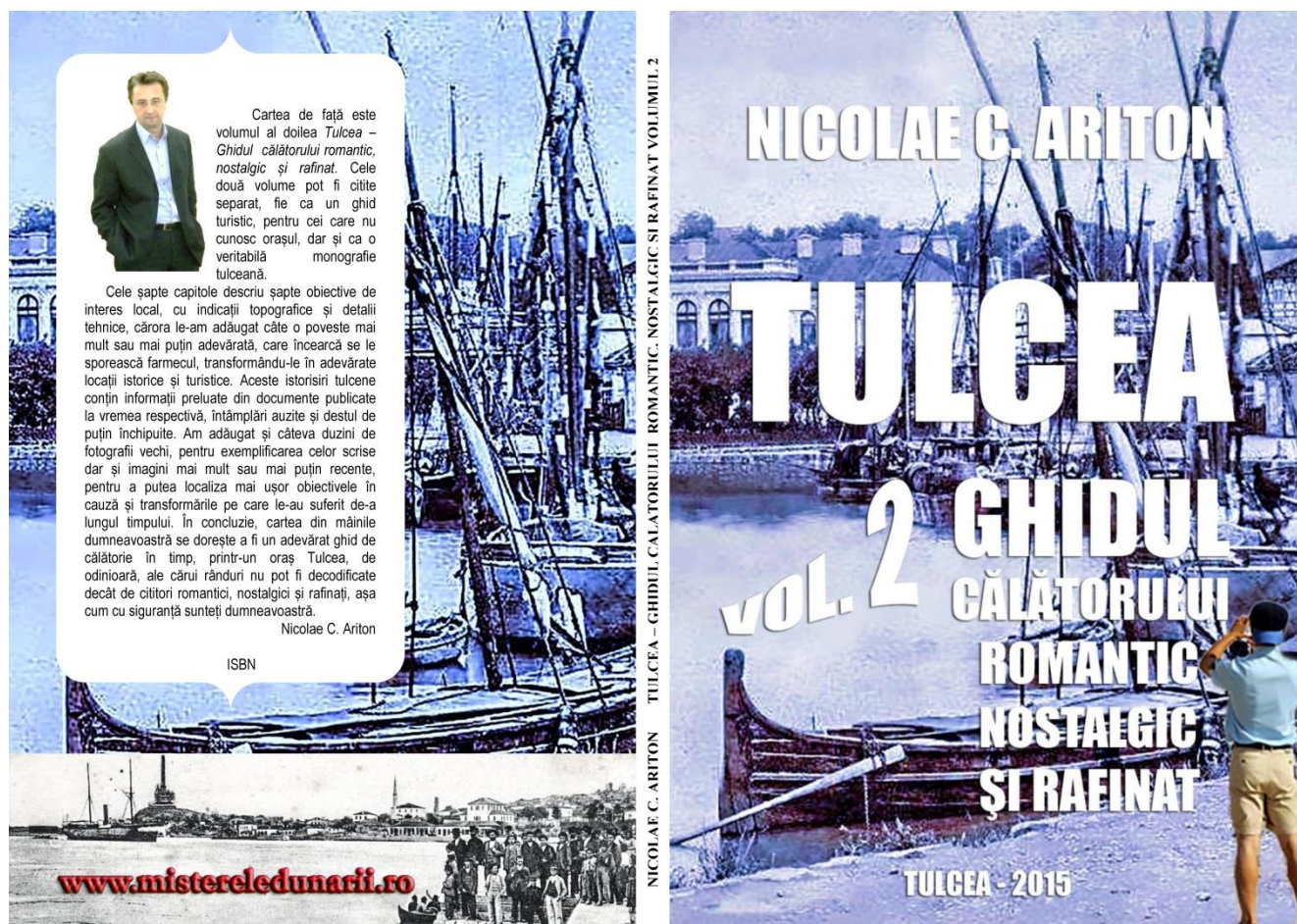

Fragment din volumul „TULCEA – Ghidul călătorului romantic, nostalgic și rafinat”, vol.2, autor Nicolae C. Ariton (în curs de apariție, iunie 2015)

Orașul Tulcea se află la 45,10 latitudine și 38,8 longitudine. Dacă orașul s-ar afla pe o insulă, undeva în mijlocul unui ocean, probabil că aceste coordonate ar fi foarte importante. Dar cum acesta se află pe malul drept al Dunării albastre, informația nu mai este atât de interesantă. Și totuși care sunt motivele pentru care strămoșii tulcenilor s-au așezat fix pe aceste coordonate. Încercăm, în rândurile următoare, să le descoperim și enumerăm, în ordinea importanței, cu toate că o parte dintre ele sunt în strânsă legătură.

Stânca Dunării - Pare ciudat să afirmăm că principalul motiv pentru care vechii tulcenii s-au așezat în această locație îl reprezintă o stâncă. Acesta era situată în dreptul Colnicului Hora (Dealul Monumentului de Independență) și înainta ca un pinten până aproape în mijlocul Dunării. Atunci când nivelul apei era scăzut, acesta înainta și mai mult, pentru a dispărea aproape complet atunci când erau inundații. Acest adevărat pod natural, de piatră i-a atras de mii de ani pe cei care trebuiau să traverseze fluviul în ambele direcții. În perioadele de secetă, din timpul verii, mai mult de jumătate din traversare era rezolvată grație Stâncii Tulcei. Unele surse afirmă că în anii extrem de secetoși, aceasta chiar putea fi traversată de-a lungul acestei stânci.

Din acest motiv, Romanii au construit la un moment dat o cetate pe vârful Colnicului Hora pentru a păzi vadul prin care puteau traversa destul de lesnicios războinicele popoare migratoare, dornice de jaf și cucerire. Cu trecerea timpului, avantajele podului Stâncii Dunării au început să fie exploatate de caravanele de negustori și de ciobanii în transhumanță. Stăpânii Tulcei, indiferent care erau: romani, bizantini, otomani și-au dat seama că trecerea poate fi o sursă de venit prin vămuirea trecătorilor. Cu fiecare an care trecea, navigația pe Dunăre devenea din ce în ce mai importantă, transformându-se într-o altă sursă de venituri prin vămuire. Sub otomani, cetatea a fost mutată chiar pe Stânca Dobrogei, pentru ca aceștia să fie cât mai aproape de navele care treceau pe fluviu, nu știm dacă să le și protejeze de pericolul stâncii sau doar să le vămuiască mai ușor. Așa cum se întâmplă întotdeauna, pe lângă forturi se formează cu rapiditate comunități, atrași de siguranța oferită de garnizoana militară și de oportunitățile economice oferite de o tabără militară mai mare sau mai mică. Astfel, primele sute de familii, otomane și moldovenești, s-au așezat în jurul dealului Hora. Cu timpul, Stânca Tulcei a devenit o veritabilă sperietoare pentru bastimentele care navigau pe Dunăre, înregistrându-se din ce în ce mai multe accidente. Curenții puternici și curbura Dunării făceau ca navigatorii lipsiți de experiență să-și scufunde corăbiile și piroscafurile, lovindu-se de stânca de granit. Pentru a ușura navigația, Comisia Europeană a Dunării a început să dinamiteze stânca, începând cu 1860, capătul acesteia, din ce în ce mai apropiat de mal, fiind semnalizat și cu un far. Astăzi, din falnica Stânca Tulcei nu mai există decât un rest de câțiva metri.

Fotografia de mai jos este o vedere aeriană actuală a cotului Dunării din dreptul orașului Tulcea. Am încercuit zona în care se afla Stânca Tulcei, din care nu a mai rămas aproape nimic în zilele noastre, deoarece a fost distrusă, de-a lungul timpului, prin dinamitare. Distrugerea acesteia a fost necesară pentru a elimina pericolul permanent pe care îl constituia pentru navigație pe fluviu.

Fotografie aeriană, care prezintă un detaliu a ceea ce a mai rămas din Stânca Dunării.

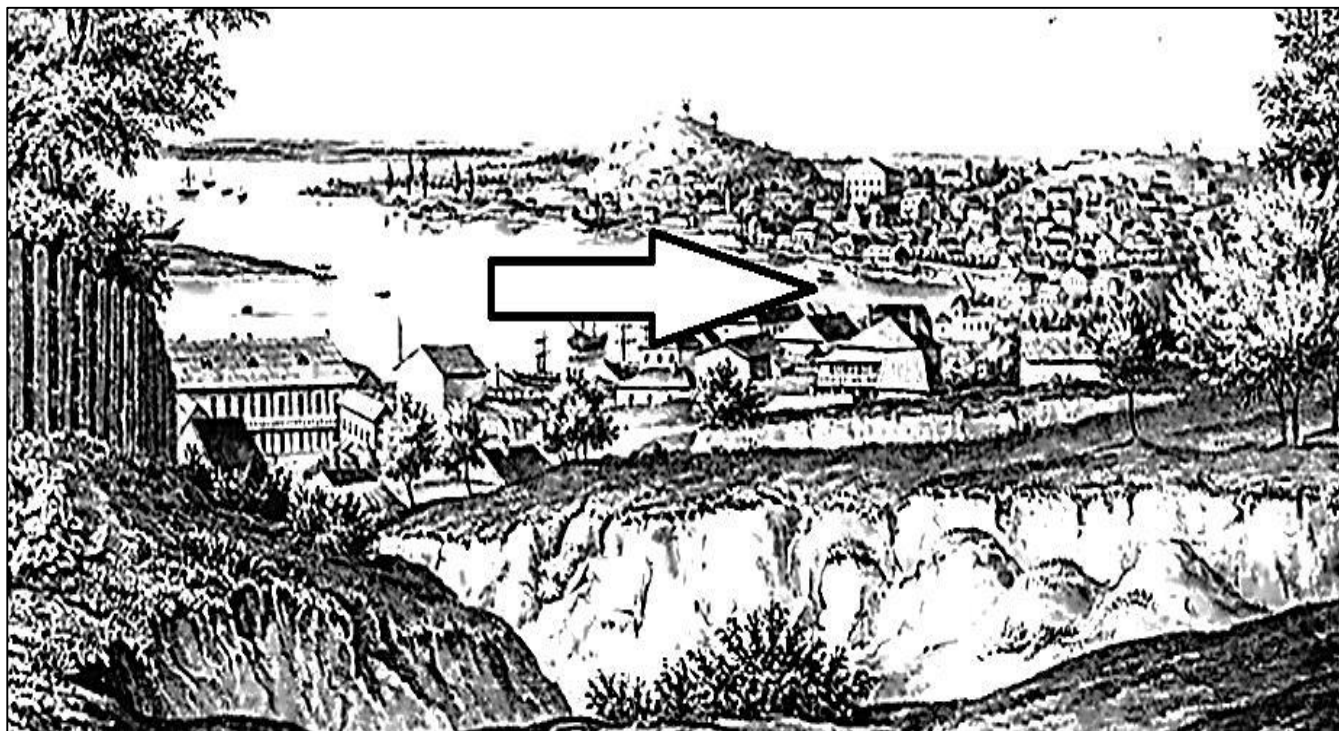

Imaginea de jos este o ilustrată din perioada interbelică, în care se poate distinge zona Stâncii Tulcei, care înainta ca un adevărat pinten în apele Dunării.

Laguna - Până în jurul anilor 1830-1840, Dunărea pătrundea printr-o frumoasă lagună, care acoperea cu apele sale întregul centru actual al Tulcei. Gura de intrare a acesteia se întindea cu aproximație din dreptul Hotelului Delta și blocurile cu 10 etaje de pe Faleză, ajungând până în dreptul Primăriei, unele surse afirmând că aceasta avea malul undeva în locul Pieții Noi. Probabil că existența lagunei era în strânsă legătură cu cea a Stâncii, apa lovind în acest adevărat zid de piatră și săpând în malul de pământ. Important este faptul că aceasta era un adevărat dar ceresc pentru navigatorii de pe Dunăre, care găseau aici un adăpost liniștit, pe timp de noapte și chiar pe timp de iarnă, când Dunărea îngheța. De asemenea, aceasta reprezenta un loc minunat de pescuit și de pregătit ustensilele sau de preparat peștele (uscat, afumat). În plus, în apropierea lagunei era o adevărată salbă de lacuri și bălți, unde se putea pescui în voie: lacurile Zaghen, Ciuperca, Somova, Mineri, care mai există și astăzi, primul fiind secăt dar proiectat să fie readus la viață. La fel ca și Stânca Tulcei, nici soarta lagunei nu a fost mai fericită, ea dispărând încet din peisajul orașului. Defrișările colinelor din jurul acesteia și lucrările hidrotehnice executate de Comisia Europeană a Dunării a dus la colmatarea și apoi secarea completă a Lagunei, care s-a transformat într-un loc, numit la început Ceair, numai bun de construit și care a devenit cu trecerea timpului centrul orașului.

O gravură publicată în anul în anul 1867, în volumul Grundlinien zur Geographie und Geologie der Dobrudscha. Se poate observa cum Dunărea intra adânc în oraș prin intermediul unui liman, între timp secăt (pe care am încercat să-l indicăm mai explicit cu o săgeată

Prof. Nicolae Ariton

C.C.D. Tulcea

